

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ОСВІТНЬО - НАУКОВА ПРОГРАМА

«КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

Третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 034 Культурологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація: доктор філософії з культурології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

(протокол № 3 від " 30 " 11 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09 2018 р.

Ректор

(наказ № 175/4 від " 06 " 06 2018 р.)

Севєродонецьк 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності 034 «Культурологія») у складі:

1. Смоліна О. О., доктор культурології, доцент
2. Леонтьєва В. М., доктор філософських наук, доцент
3. Шелковая Н. В., кандидат філософських наук, доцент
4. Сілютіна І. М., кандидат педагогічних наук, доцент

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 034 «Культурологія»

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Третій, освітньо-науковий. Доктор філософії з культурології
Офіційна назва освітньої програми	Культурологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 40 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України - 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність повної вищої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snu.edu.ua/?page_id=6685
2 - Мета освітньої програми	
Метою докторської програми є підготовка висококваліфікованих науковців у сфері фундаментальної та прикладної культурології. Навчання завершується публічним захистом дисертації	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Предметна область (галузь знань) – 03 «Гуманітарні науки»; спеціальність – 034 «Культурологія».
Орієнтація освітньої програми	Науково-дослідницька. Дослідження в галузі теорії та історії культури, української культури
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Більша частина часу присвячена науково-дослідницькій роботі та написанню дисертації. Решта часу відводиться для поглиблення знань за рахунок вивчення фахових наукових та теоретичних курсів і отримання компетентностей, пов'язаних з плануванням та здійсненням наукових досліджень у галузі культурології, підготовкою доповідей результатів досліджень на наукових конференціях та семінарах, підготовкою документації для одержання грантів на наукові дослідження, організацію та здійснення педагогічної діяльності. Ключові слова: культурологія, культура, теорія культури, історія культури, художня культура, українська культура
Особливості програми	30 кредитів має бути спрямовано на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти, та не менше як 25%

	обсягу освітньої програми (10 кредитів) становлять дисципліни за вибором здобувача
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Після закінчення навчання за освітньо-науковою програмою спеціальності «Культурологія» та захисту дисертаційної роботи фахівцю присвоюється кваліфікація – доктор філософії з культурології. Доктор філософії здатний займати посади в науково-дослідних інститутах, вищих навчальних закладах і галузевих установах різних відомств, у закладах культури, виконуючи відповідні функції
Подальше навчання	Подальша підготовка на науковому рівні доктора наук (10 рівня НРК України) в галузі культурології
5. – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основний підхід через наукове керівництво, презентації, написання статей. Лекційні курси, консультації, самопідготовка в бібліотеці, проектна робота. Дослідницькі семінари та навчання задля здобуття навичок відповідно до загальних та фахових компетентностей
Оцінювання	Проміжне оцінювання шляхом самоперевірки згідно плану роботи над дисертацією, розвиток дослідницьких здібностей, загальнонаукових навичок; оцінювання після вивчення курсу усно та письмово. Остаточне оцінювання – публічний захист дисертаційної роботи в Спеціалізованій вченій раді за відповідною спеціальністю
6. – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми культурології, професійної, та дослідницько-інноваційної діяльності в галузі культурології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань фундаментальної та професійної культурологічної практики
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Наявність активної громадянської позиції, що ґрунтується на демократичних переконаннях, гуманістичних та етичних цінностях</p> <p>ЗК 2. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, вміння працювати в команді, виявляти лідерські здібності.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, спілкуватися та співпрацювати з фахівцями інших галузей, адаптуватися у соціальному та професійному середовищі. Здатність до усвідомленого поповнення і розширення комунікативних навичок у професійній сфері впродовж життя</p> <p>ЗК 4. Здатність до вільної ділової комунікації іноземною мовою для спілкування у науковій, викладацькій, професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою</p> <p>ЗК 5. Розуміння філософсько-світоглядних засад, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної культурологічної освіти та науки в умовах глобалізації та інтернаціоналізації.</p> <p>ЗК 6. Готовність до самостійної науково-педагогічної діяльності, здатність реалізовувати різні складові процесу навчання, формувати особистість з високими моральними</p>

	<p>якостями.</p> <p>ЗК 7. Здатність організувати та здійснювати роботу відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму з урахуванням специфіки професійної діяльності навчальних та наукових закладів.</p> <p>ЗК 8. Здатність до критичного аналізу сучасної наукової літератури для обґрунтування та вибору напрямів наукових досліджень, ознайомлення з передовим світовим досвідом роботи у науці про культуру та використання цієї інформації в освітній та науковій діяльності.</p> <p>ЗК 9. Здатність обирати та застосовувати сучасне програмне забезпечення та Internet-ресурси в науковій та професійній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність ефективно планувати та раціонально організувати професійну діяльність, використовувати організаторські навички для планування роботи колективу, здатність об'єктивно оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт та усвідомлювати відповідальність науковця та викладача перед суспільством.</p> <p>ЗК 11. Здатність усвідомлювати соціальну значущість професії викладача та науковця, застосовувати принципи академічної доброчесності, наукової і викладацької етики та деонтології при виконанні професійних обов'язків.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї та визначати шляхи для їх реалізації в галузі освіти, науки та професійної діяльності, розширювати сферу власної компетентності, розробляти оптимальні стратегії своєї діяльності.</p> <p>ЗК 13. Здатність вирішувати проблеми у нових і нестандартних ситуаціях при проведенні наукових досліджень та здійсненні викладацької діяльності з урахуванням юридичної, соціальної і етичної відповідальності за прийняті рішення.</p> <p>ЗК 14. Здатність застосовувати професійні та особистісні якості для забезпечення конкурентоспроможності української освіти та науки у світовому освітньому та науковому просторі.</p> <p>ЗК 15. Здатність та прагнення до реалізації та оптимального використання власного творчого та наукового потенціалу в інтересах розвитку особистості, суспільства, культури і держави.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України в галузі культури, культурологічної освіти та науки.</p> <p>ФК 2. Здатність до аналізу, обробки результатів наукових досліджень та їх оформлення у статтях, монографіях, інформаційних листах, наукових звітах тощо відповідно до сучасних вимог.</p> <p>ФК 3. Здатність аналізувати концептуальні засади культурології як науки, напрями й етапи розвитку культурологічної думки.</p> <p>ФК 4. Здатність досліджувати культуру як цілісність,</p>

	<p>конкретно-історичні явища культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюцію та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном.</p> <p>ФК 5. Здатність до написання/складання навчальної та навчально-наукової літератури: підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій тощо з урахуванням змісту навчальних програм та сучасних вимог науки загалом та науки про культуру зокрема.</p> <p>ФК 6. Представлення результатів наукової діяльності професійній спільноті та широкому загалу у вигляді доповідей на конференціях різного рівня, лекцій для фахівців з теоретичної та практичної культурології, науково-просвітницьких заходах у тому числі з метою популяризації культурологічної освіти та науки.</p> <p>ФК 7. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати оптимальні підходи до організації та здійснення освітньої та наукової діяльності відповідно до сучасних світових тенденцій.</p> <p>ФК 8. Здатність здійснювати аналіз окремих сторін культурної реальності крізь призму сучасних наукових досягнень у галузі культурології.</p> <p>ФК 9. Здатність розуміти, обґрунтовувати та сприяти вирішенню проблем та суперечностей сучасного культурного процесу, культури в добу Інтернет-технологій, постмодерністської культурної ситуації.</p> <p>ФК 10. Здатність впливати на ціннісну орієнтацію творчих середовищ, локальних спільнот, державних установ.</p>
7 - Програмні результати навчання	
Знання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Глибокі знання проблем фундаментальної та прикладної культурології початку ХХІ століття. 2. Розуміння, обґрунтування й сприяння вирішенню проблем та суперечностей культурного процесу в добу Інтернет-технологій та постмодерністської культурної ситуації загалом. 3. Знання змісту та обсягу навчальних програм з окремих нормативних та вибіркових дисциплін, навчальних планів відповідно до стандартів вищої освіти та з урахуванням сучасних досягнень світової науки про культуру. 4. Наявність високої мотивації до виконання професійної діяльності. 5. Знання методології культурологічного аналізу творів мистецтва і пам'яток культури. 6. Знання законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток.
Уміння	<ol style="list-style-type: none"> 7. Планувати та реалізовувати професійну наукову та освітню діяльність на основі нормативно-правових актів України. 8. Визначати основні напрями та закономірності розвитку вітчизняної культурології та культурологічної освіти в контексті світових інтеграційних та глобалізаційних процесів.

	<p>9. Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів.</p> <p>10. Використовувати свою професійну діяльність та особистісні якості для конкурентного позиціонування вітчизняної культурологічної освіти та науки в сучасному світовому освітньому та науковому просторі.</p> <p>11. Здійснювати інформаційний пошук відповідно до напрямку власних наукових досліджень, дотримуватись чинних норм авторського права та права інтелектуальної власності.</p> <p>12. Проводити узагальнення результатів наукових досліджень та здійснювати підготовку їх до оприлюднення у наукових засобах інформації (статті, монографії, науково-методичні рекомендації, звіти тощо).</p> <p>13. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.</p> <p>14. Складати/розробляти навчальну та навчально-наукову літературу: підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо з урахуванням обсягу та змісту навчальних програм та сучасних тенденцій культурологічної освіти та теорії й історії культури.</p> <p>15. Готувати доповіді та доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня.</p> <p>16. Розробляти та/або представляти наукові, навчальні та науково-популярні лекції для здобувачів вищої освіти, професіоналів у галузі культурології та широких верств населення з метою популяризації науки про культуру, прикладних культурологічних досліджень.</p>
Комунікація	<p>17. Здійснювати професійну діяльність у соціальній взаємодії, що заснована на гуманістичних і етичних засадах.</p> <p>18. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, науковою та освітньою спільнотою, вживати сучасну професійну термінологію, ефективно працювати в команді.</p> <p>19. Здійснювати розподіл видів робіт між членами колективу відповідно до їх здібностей та посадових обов'язків, приймати рішення щодо планування та організації певних видів наукових та навчальних робіт, брати на себе відповідальність за результати роботи.</p> <p>20. Використовувати навички усної та письмової комунікації іноземною мовою, аналізуючи фахові тексти; перекладати іншомовні інформаційні джерела; подавати результати власних наукових досліджень на міжнародних наукових заходах та у наукових періодичних виданнях.</p>
Автономія та відповідальність	<p>21. Здійснювати професійну педагогічну діяльність з використанням сучасних форм та методів навчання.</p>

	<p>22. Сприяти формуванню високих моральних якостей у здобувачів вищої освіти.</p> <p>23. Дотримуватись вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму при здійсненні наукової та освітньої професійної діяльності.</p> <p>24. Усвідомлювати відповідальність за об'єктивність та правдивість оприлюднених результатів наукової діяльності.</p> <p>25. Ідентифікувати майбутню наукову та освітню діяльність як соціально значущу для культурного розвитку суспільства загалом.</p> <p>26. Дотримуватися принципів академічної доброчесності, наукової та викладацької етики і деонтології у професійній діяльності, запобігати випадкам академічного плагіату.</p> <p>27. Дотримуватися принципу «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації освітньої програми залучаються не менш як 100 % викладачів із науковими ступенями доктора наук, кандидата наук, доценти та визнані спеціалісти в галузі гуманітарних наук, які мають необхідний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи. Професорсько-викладацький склад, який здійснює навчальний процес, повинен 1 раз на 5 років проходити стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Використання комп'ютеризованих аудиторій, проекційної техніки
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання навчального середовища Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля і авторських розробок науково-педагогічних працівників
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах у межах України
Міжнародна кредитна мобільність	Не передбачено
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Нормативні курси			
Цикл фахових курсів			
ОК 1.	Семіотична аналітика соціокультурних систем	3,0	екзамен
ОК 2.	Провідні напрями сучасного культурологічного знання	3,0	екзамен
ОК 3.	Методологія культурологічних досліджень	3,0	екзамен

ОК 4.	Написання «докторського» проекту	3,0	захист
Цикл загальнонаукових курсів			
ОК 5.	Методологія наукового пізнання	3,0	екзамен
ОК 6.	Навички викладання у вищій школі і педагогічна практика	3,0	екзамен
Цикл універсальних курсів			
ОК 7.	Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності	3,0	презентація, залік
ОК 8.	Комерціалізація дослідницької діяльності	3,0	екзамен
Цикл мовних курсів			
ОК 9.	Іноземна мова наукового спілкування	3,0	екзамен
ОК 10.	Іноземне академічне письмо	3,0	екзамен
Вибіркові курси			
Цикл фахових курсів (спеціалізації) (на вибір 2 курси)			
ВБ 1	Поетика культури	5,0	екзамен
ВБ 2.	Культурологія сакрального	5,0	екзамен
ВБ 3.	Трансформації художньої культури ХХ – ХХІ ст.	5,0	екзамен
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		40	

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

Семестр	Освітні компоненти
1	ОК 2, ОК 5, ОК 7, ОК 8, ОК 9, ВБ 1, ВБ 2, ВБ 3
2	ОК 2, ОК 4, ОК 5, ОК 7, ОК 10, ВБ 1, ВБ 2, ВБ 3
3	ОК 1, ОК 3, ОК 6, ВБ 1, ВБ 2, ВБ 3
4	ОК 1, ОК 3, ОК 6, ВБ 1, ВБ 2, ВБ 3
5	Написання дисертаційної роботи
6	Написання дисертаційної роботи
7	Написання дисертаційної роботи
8	Написання дисертаційної роботи

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників включає захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії з культурології.

Атестація здійснюється згідно з діючим законодавством щодо дисертаційних робіт.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ББ 1	ББ 2	ББ 3
ЗК1						+							
ЗК2					+	+		+					
ЗК3					+	+		+					
ЗК4									+	+			
ЗК5	+	+	+								+		+
ЗК6						+							
ЗК7						+	+	+					
ЗК8	+	+	+	+							+	+	+
ЗК9							+	+					
ЗК10			+		+	+	+	+					
ЗК11			+	+	+	+	+	+	+	+			
ЗК12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК1		+	+		+	+		+					
ФК2			+	+	+		+		+	+			
ФК3	+	+	+	+							+	+	+
ФК4	+	+	+	+							+	+	+
ФК5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК7			+	+	+		+	+					

ФК8	+	+	+	+							+	+	+
ФК9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3
ПРН 1	+	+	+	+							+	+	+
ПРН 2	+	+	+	+							+	+	+
ПРН 3	+	+	+	+		+					+	+	+
ПРН 4	+	+	+	+		+					+	+	+
ПРН 5			+		+								
ПРН 6	+	+	+	+		+					+	+	+
ПРН 7	+	+	+	+		+					+	+	+
ПРН 8	+	+	+	+							+	+	+
ПРН 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10				+		+	+	+					
ПРН 11			+	+	+		+		+	+			
ПРН 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 17			+		+	+					+	+	+

